

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K16260-24

4. IX 31.

Kaubandus - kirjariistus.

Kaubanduskirjad on nagu kirje, mis ellukutsutud majandusliku tegevuse poolt. Iga kirja nõue on, et tal poleks kehtelisi vigu: õigekirjalisi kui ka lauseehituslisi. Kaubanduslikel kirjal on peale üldnõuete veel erilised nõuded: viisakus, täpsus, lühidus, selgus ja plaanikindlus.

Kaub. kiri on juriidiline dokument — tegevuse alus ja reguleerija. Sellest väljamõõdetud kõik sissetulnud ja välja läinud kirjad hoitakse alal ja korraldatakse tähestiku ning aja järel.

Kirja väljastamine ja sisem. koosseis.

Kirjapaber on varustatud firma nimetusega, täpse aadressiga, tel. nr-ga, tähendusega, kus pangas arv, telligr. aadr. ja kodiga.

Tarvitusel on NBL code, viis ja kuus väljaanne,
Bentley ja Petersoni code.

2) Asukoht ja kuupäev tähendatakse
paremale poole nurka.

3) Sisicaadress koosneb firma nimetu-
sest ja tema asukohast, kirjutakse kolman-
dale joonele arvates datumist, üleskaaluga
paremale poole.

4) Kirja sisu koosneb:

a) sissejuhatusest, mis oleneb sellest, mis osa
kiri etendab, on ta uus kiri, vastus ehk
täiendus.

b) kirja peaosas on tähtsam osa kirjast, kus
koiki kaubanduslisi kirjanõudeid peab
pidama silmas.

c) kirjalõpp on seotud kirja sisuga ja
lühidalt väljendab kirja peasuori ja
lõpeb viisakuslausega.

Tartus, 8. septembril 1931a.

Firma J. Puhk & Pojad,
Tallinnas.

Täienduseks meie kirjale f. eksp teatame
Teile...

11. IX 31a.

Loodame, et Teie m/ülesande viires
korras täidate ja jääme

koige austusega
Sindi Kalevirabrix
(allkirjad)

A/S Kapsi & Ko

Harju tän. 48.

Tallinn.

15. IX 31.

Kaubandusline kirjavahetus jagu-
neb järgmistesse osadesse:

- 1) kaubakirjad.
- 2) võlamaksmise kirjad.
- 3) akkreditiv kirjad ja rahasaatmine.
- 4) informatsioon- kirjad.
- 5) soovituskirjad.
- 6) raha otsimise- ja pakkumisekirjad.
- 7) korrespondent ja konto korrent arrete kirja-
vahetus.
- 8) vekslid kirjavahetus.
- 9) komisjoni ja ekspeditsioonkirjad.
- 10) ringkirjad.

• Kaubakirjad.

Kaubakirjad sisaldavad kauba
pakkumisi, tellimisi, tellimiste täitmisi,
või mittetäitmisi, rahulolematusi kauba kohta
jne.

Kaubapakkumise siht on tarvitajate ringi laiendada. Pakkumine võib käia ühe või mitmesug. kaupade kohta, viimasel juhul saadetakse kaasa hinnakiri ja proovid.

Kaubapakkumise kiri sisaldab:

- a) kaubaseltsi.
- b) kaubahinda.
- c) kauba saatmisingimusi.
- d) kauba maksmingimusi.

Kauba saatekiri muretel on conossement.

On originaal-conossement s. o. algdokument ja koopia. Conossement on kahesuguseid: 1) nimelisi ja 2) orderconossemente s. t. ette näitaja.

Kauba saatekiri raudteel nim. raudtee saatkirja dublikaat (teisend) kuna originaalkiri läheb kaubaga kaasa.

Franco Tallinn täh. kõik kulud kuni Tallinnani tasutud.

Fob (free on board)

Cif (cost insurance freight)

Cf (cost freight)

Maksmingimused on 1) p/rahas maksmine
2) veksliga tasumine.

18. IX 31.

Kaubapakkaja A/S Vennad Tofer
Kellele pakutakse K/m T. Jänes, Tartus.
Pakutakse Hiin Kärdda Kalevivabrikus valmistatud sügise-kaoajaks mantliriiet:

1) Must palitu riie № 7 à Kr. 19. -

2) Tumesinine № 11 à Kr. 18. -

3) Tumepruun № 18 à " 20. -

Saadmise: franco Tartu jaam.

Maksmingimused: kolme kuulise veksliga vastu; p/rahas maksmise korral 8% hinnaalandust.

Tallinnas, 18 septembril 1931a.

K/m J. Jänes,
Tartus.

Seega pakume Teile Hiin Kärdda
Kalerivabrikus valmistatud sügise hoo-
ajaks mantliriiet:

must palitu riie № 7 à Kr. 19.-

tumesinine " " № 11 à Kr. 19.-

tumepruun " " № 18 à Kr. 20.-

mille proovid saatsime eraldi ristpaela
saadestistena.

Saadame Teile tellitud kauba franco
Tartu ja võimaldame kaupa tasuda 3-e
kuulise veksliga või puhtas rahas maks-
mise korral anname 8% hinnaalandust.

Lootes, et meie kauba proovid Teile
nõuetele vastavad ja et Teil peagi meid

9
oma tellimisega austate, jääme
kõige austusega
A/S Vennad Tofer.

25. IX 31.

Kaubapankija AS A. M. Luther, Tallinnas.

Kellile: Mööblikauplus A. Meri, Võrus.

Pakutakse kõiki mööblisaadusi ja mitme-
kesist viimurkaupa. Joonised ja hinna-
kiri on saadetud ristpaela saadetisena.
Eriti juhatakse tähelep. kahe toa sissea-
dele, mis olid väga pondud Tallinna
sügismessil ja said esimese auhinna
osaliseks. Kirjas lisatakse joonised kaasa
(sün juures) ja hinnad on järgm.:

söögitoa sissead. à Kr. 550.-

magamistoa " à " 450.-

Kauba saatmine franco Võru jaam.

Tellimised kuni Kr. 550.- tasuda p/ra-
has. Ületab tellimine nimetud summa
1/2 tasuda p/rahas ja 2/3-le avatakse krediit
veksli kindlustusel.

Tallinnas, 25. septembril 1931.

Mööblikauplus A. Meri,
Võrus.

Teega pakume Teile meie vabrikus valmistatud mööblisaadusi ja vinees-kaupa, mille joonised ja hinnakirja saatsime eraldi ristraela saadetisena.

Eriti juhtime tähelepanu ~~kohti~~²⁻² toa sisseadele, mis olid väga pandud Tallinna sügisnädalil ja said ~~esimese~~¹ akhinna osaliseks, lisades siin juures kaasa nende joonised. Nende sisseadeite hinnad oleks:

söögitoad sisseadad à Kr. 550. -

magamistoad " à " 450. -

Tellitud kauba saadame Teile franco Võru jaam. Tellimised kuni Kr. 550. -

palume Teid tasuda p/rahas. Ületab aga Teie tellimine tähendatud summa, tuleks Teil tasuda p/rahas ainult $\frac{1}{3}$ üldsummast, kuna ülejäämid osale avame krediidi vekslil kindlustusel.

Lootes Teie peatset tellimist, jääme

kõige austusega
A/S A. M. Luther.

Tallinnas, 25. septembril 1931.

Mööblikauplus A. Meri,
Võrus.

Teega pakume Teile meie vabrikus valmistatud mööblisaadusi ja mitmesugust vinurkaupa, mille jooni-

sed ja hinnakirja saatsime Teile valdi
ristpaela saadetisena.

Eriti juhime Teie tähelepanu 2-c
toa sisseseadele, mis olid välja pandud
Tallinna sügismessil ja said I-c auhinna
osaliseks, lisades siin juures kaasa nende
joonised. Nende sisseseadete hinnad on
järgmised:

söögitoa sissesead à Kr. 550.-

magamistoa " à " 450.-

Tellitud kauba saadame Teile franco
Võru jaam. Tellimised kuni Kr. 550.-
palume Teid tasuda p/rahas. Ületab
aga Teie tellimine tähendatud summa,
tulaks Teil tasuda p/rahas ainult
 $\frac{1}{3}$ üldsummast, kuna ülejäänud sum-
male avame krediidi reksti kindlus-
tusel.

Lootes Teie peatset tellimist, jääme
koige austusega
A/S. A. M. Luther.

Kauba tellimine.

2. X 31.

1. Kauba selts ja hulk.
2. Saatmise viis.
3. Tellimise täitmise tähtaeg.
4. Maksmise viis.

300 m. musta palitu riid № 7.

250 m. tumesinist " " № 11.

Suure kiirusega Tartu jaama.

Tasumine p/rahas.

Kätte saades Teie pakumise 18 eksp. ja
Teie poolt saadetud proovid, mille eest
Teid täname, palume saata: . . .

Teie kirja 18 eksp. ja Teie poolt saadetud
proovid oleme kätte saanud, mille eest
Teid täname. Palume Teid . . . . .

(Tallinnas.)

Tartus, 25 septembril 1931.

A./S. Vennad Tofer,
Tallinnas.

Kätte saades Teie pakumise 18.sxp.
ja Teie poolt saadatud proovid, mille
est täname, palume saata suure kiiru-
sega Tartu jaama:

300 m. musta palituriit №7

250 m. tumesinist " №11.

Tasudes kauba hinna p/rahvas, loo-
dame saada Teilt 8% hinnaalandust.

Jäame votama Teie kiiret kaubatelli-
mist.

Kõige austusega
H/m. L. Jänes.

Tartus, 25 septembril 1931 a.

A./S Vennad Tofer,
Tallinnas.

Kätte saades Teie pakumise 18.sxp.
ja Teie poolt saadatud proovid, mille
est täname, palume saata suure kiiru-
sega Tartu jaama:

300 m. musta palituriit №7

250 m. tumesinist " №11.

Kauba hinna tasume p/rahvas, lootes
saada Teie poolt lubatud 8% hinna-
alandust.

Jäame votama Teie kiiret kaubatelli-
mist.

Kõige austusega
H/m. L. Jänes.

Suga teatame, et saatsime Teie nimel
(Teie hääks) Eesti Panka, Tallinna,

Kr. 350. - (Kr. kolmsada viiskümmend)

Siinjuures saadame Teile tsëxis (transpordis)
Eesti Panga pääle.

Kr. 350. - (Kr. kolmsada viiskümmend)

Teie nimel.

Tokumendid saata Võru Ühispanka Võru

Võrus, 2. oktoobril 1931a.

A./S. A. M. Luther,
Tallinnas.

Teie pankumisekirja 25. septembrist
v.a. ja Teie poolt saadatud joonised
ning hinnakirja olime kätte saanud,
mille eest Teid täname. Palume Teid

saata väikese küusega Võru jaama:

4 tosinat toole №8.

3 lauda №11

5 " №7

1 söögitoa sissesead №83.

Kauba osaliseks ratters saadame
Teile siin juures tsëxis Eesti Panga
pääle:

Kr. 350. - (Kr. kolmsada viiskümmend)

Teie nimel, kuna ülejäänud summa-
le palume avada krediiti vekslit
kindlustusel. Tokumendid palume
Teid saata Võru Ühispanka Võru
meie heaks.

Lootes Teie peatsel kaubatellimise
täitmist, jääme

kõige austusega
Mööblikauplus A. Meri.

Lisa: 1 tsëkk.

Kauba osaliseks rätteks saatsime Teie
hääks Eesti Panka, Tallinna

Kr. 350. — (Kr. kolmsada viiskümme)
Ülejäänud summale palume avada krediit-
riksli kindlustusel.

Tellimise täitmine.

Tellimise täitmine põhineb tellimisel.
Kauba väljasaatmise juures saatakse
koos arve, kus kauba saatja arvel
ette toendab, et ta on summa vastu
võtnud. Arvel kustutakse konkurren-
tsi seadusega tempelmaks.

A/S Vennad Toferi poolt välja-
tud arve N: 1305, raudtee saatkirja
dublikaat N: 274604

Kauba väärtus: Kr. 9384. —

Arve koopiat saadetakse A/S. Vennad
Toferi kiri K/m. J. Jänesile, Tartus.

Tallinnas, 2. oktoobril 1931.

K/m J. Jänes,
Tartus.

Teie tellimisekirja 25. septembrist n.a.
oleme näite saanud ja teatame Teile, et
saatsime tellitud kauba suure kiirusega
Tartu jaama.

Kauba dokumendid saatsime Kauba
Panka, Tartu, väljasaatmiseks Teile

Kr. 9384. — (kr. üheksa tuhat
kolmsada kaheksakümmend neli)
tasumisel. Siia juure lisame arve N: 1305
koopiat ja loodame, et Teie kauba kii-
rest välja lunastate.

Kõige austusega
A/S. Vennad Tofer.

Lisa: 1 arve koopia.

Tallinnas 2. oktoobril 1931.

Kauba Pank,
Tartus.

Siin juures saadame Teile arve N° 1305
ja raudtee saatekirja dublikaadi N° 274604.
kaubale: 300 m. musta palituriit N° 7 ja
250 m. tumesinist palituriit N° 11, paludes
neid välja anda K/m I. Jänesele, Tartus
Kr. 9384. — (kr. ühensa tuhat ~~kahesada~~
~~kolmsada~~ kahesakümme neli)
sissemaksmisel. tema poolt.

Belnimetatud summa palume saata
Krediit Panka, Tallinna m/jooksvale
arvele.

Lootes, et Teie meil ülesande kiiresti
täidate, jääme

kõige austusega
A/S Vennad Tofer.

Tallinnas 2. oktoobril 1931.

Kauba Pank,
Tartus.

Siin juures saadame Teile
arve N° 1305 ja
raudtee saatekirja dublikaadi N° 274604
kaubale 300 m. musta palituriit N° 7 ja
250 m. tumesinist palituriit N° 11 paludes
neid välja anda K/m I. Jänesele, Tartus,
Kr. 9384. — (kr. ühensa tuhat
kolmsada kahesakümme neli)
tasumisel. Belnimetatud summa palume
saata Krediit Panka, Tallinna, m/jooks-
vale arvele.

Lootes, et Teie meil ülesande
kiiresti täidate, jääme

kõige austusega
A/S Vennad Tofer.

Lisa: 1 arve ja 1 raudtee saatekirja dublikaat.

Tartus, 22 oktoobril 1931.

A./S. Vennad Tofer,
Tallinnas.

Teie kirjaga 2. skp. saadetud arve №1305
ja raudtee saatekirja dublikaadi №274604,
300 m. musta palituriit №7 ja 250 m. tume-
sinist palituriit №11 kauba peale, oleme
välja annud K./m. S. Jänesele, Tartus,

Kr. 9384. — (Kr. üheksa tuhat kolm-
sada kaheksakümmend neli)
tasumisel. Belnimetatud summa saatsi-
me Krediid Panka, Tallinna, T/voorsvale
arvele.

Raha kättesaamist palume kinnitada

kõige austusega
Kauba-Pank.

Tallinnas, 5 oktoobril 1931.

Mööblikauplus A. Meri,
Võrus.

Teie tellimiskirja 2 skp. ja tšeki
Eesti Panga peale Kr. 350. — oleme kätte
saanud, mille eest Teid täname.

Teie poolt tellitud kauba: 4 tosinat
tooli №8, 3 lauda №11, 5 lauda №7
ja sögitoa sissiseade №83 saatsime
väikese kiirusega Võru jaama.

Siia juure lisame Teile arve koopiat,
kuna ~~muud~~ kauba tokumendid saat-
sime Võru ühispanka, Võru, Teile rät-
jaandmiseks reksti

Kr. 640. — (Kruussada nelikümmend)
thp. 3 kuud vastu.

Lootes, et Teie kauba pea lunastate
välja, jääme

Lisa: 1 arve koopia.

kõige austusega
A./S. A. M. Luther.

Tallinnas, 5 oktoobril 1931.

Võru Ühispank,
Võrus.

Häesolevaga saadame Teile 1 süõgitoa
sisseade N: 83, 4 torina toolide N: 8, 3
laua N: 11 ja 5 laua N: 7 torumendid:

raudtee saatikirja dublikaat N: 33252
kauba arve N: 3205

mida palume välja anda Mööblikaup-
lus A. Merile, Võrus,

versel Kr. 640. - thp. 3 kuud

vastu. Saadud versli palume meile
saata. Tallinna.

Lootes, et Teie meie ülesande kii-
rest täidate, jääme

kõige austusega
A./S. A. M. Luther.

Lisa: 1 raudtee saatikirj. dublikaat.

1 kauba arve.

Võrus, 6 oktoobril 1931.

A./S. A. M. Luther,
Tallinnas.

Seega teatame, et Teie kirjaga 5exp.
saadetud arve N: 3205 ja raudtee saate-
kirja dublikaadi N: 33252, 1 süõgitoa sisse-
ade N: 83, 4 torina toolide N: 8, 3 laua
N: 11 ja 5 laua N: 7 peäle, oleme välja
annud Mööblikauplus A. Merile, Võrus,
versli Kr. 640. - thp. 3 kuud
vastu, mille siin juures ~~juures~~ lisame.

Versli kättesaamist palume kinni-
tada.

kõige austusega
Võru Ühispank.

Lisa: 1 versel.

Võrus, 6 oktoobril 1931.

A/S A. M. Luther,
Tallinnas.

Seega teatame, et Teie kirjaga 5 eksp.
saadetud arve N° 3205 ja raudtee saatkirja
dublikaadi N° 33252, 1 söögitoa sisseade N° 83,
4 tosinatoolide N° 8, 3 laua N° 11, 5 laua N° 7
peale, oleme välja annud Mööblikauplus
A. Merile, Siin,

veksli kr. 640.- thp. 3 kuud
vastu, mille siin juures saadame.

Veksli kättesaamist palume kinnitaa-
da.

Kõige austusega
Võru Ühispank

Lisa: 1 veksel.

Tallinnas, 7 oktoobril 1931.

Võru Ühispank,
Võrus.

Seega teatame, et Teie kirjaga 6 eksp.
saadetud veksli kr. 640.- thp. 3 kuud
oleme kätte saanud, mille eest Teid
täname.

Kõige austusega
A/S A. M. Luther.

Tallinnas 7 oktoobril 1931.

Võru Ühispank,
Võrus.

Seega teatame, et Teie kirjaga
6 eksp. saadetud Mööblikauplus A. Meri

veneli Kr. 640.- trp. 3 kuud oleme kätte
saanud, mille eest Teid täname.

Kõige austusega
A/S. A. M. Luther.

Tartus, 3 oktoobril 1931.

A/S. Vennad Tofer,
Tallinnas.

Teie kirjaga 2 eksp. saadetud arve
N: 1305 ja raudtee saatekirja dublikaadi
N: 274604 olen 300 m. musta palituriit N: 11
ja 250 m. tumesinist palituriit N: 11
peale oleme kätte saanud. ja teatame,
et toimime Teie eeskirja järel.

Kõige austusega
Kauba Pank.

Rahulolematuse - kirjad.

Rahulolematust kaubakirja vahetuses võivad
puudutada kauba hulka, seltsi, massimise-
tingimusi, saatmistingimusi ja arve vormi-
seadmist. Põhjendatud rahulolematuse puhul
peab kauba saatja tulema vastu võima-
likult kaubasaaja soovidele ja andma
ka soovitud hinnaalandust. Üldtariita-
vad nimetatud hinnaalanduse puhul
on rabbat, diskonto, skonto. Erilised nime-
tused: decort. s.o. hinnaalandus kauba
halvema omaduse puhul; leakage s.o.
hinnaalandus vedela kauba kahanemise
puhul; fusti s.o. hinnaalandus jahustel
kaup on alaväärtuslike ainetega
segatud; besamshon s.o. hinnaalandus
jahusel, kui kaup on klepanud nõu-
siinte külge.

Tartu, 23 oktoobril 1931

A/S Vennad Tofer,
Tallinnas.

Seega teatame Teile, et Teil poolt
2 eksp. saadetud kauba dokumentide
järel oleme kauba kätte saanud, mille
est Teid täname. Järele vaadates saadud
kaupa, leidsime, et 300 m. musta pa-
lituriit N:7 vastab meie nõuetele, kuna

250 m. tumesinist palituriit N:11

võrreldes varem saadetud proovidega, ei
sahulda meid värvilt kui ka headuselt.

Et meie 250 m. tumesinist palituriit
N:11 Teil poolt arvestatud hinnaga ene-
sele ei või pidada, siis palume nime-
tatud kaubalt 10% hinnaalandust või
kauba kutsuda tagasi ja saata uus
saadeti.

Jäime Teil kiiret vastust ootama.

Kõige austusega
R/m. S. Jänes.

Tallinnas, 24 oktoobril 1931.

R/m S. Jänes,
Tartus.

Käesolevaga teatame Teile, et oleme
Teil rahulolevatusse kirja 2 eksp. oleme
kätte saanud ja avaldame kahetsust,
et saatsime eksikombel 250 m. tumesinist
palitu riit N:11, mis ei vasta Teil nõuetele
nii värvilt kui ka headuselt.

Vastu tulles Teil soovile, anname nime-
tatud kaubalt 10% hinnaalandus ja

saadame siinjuures tekkunud vahel tekkis

Lr. 450. - (kr. nelisada viiskümmend)

Kauba Panga peale.

Lootis, et Teie vaatamata etletunud
eksitusele peagi esinete uute tellimistega,
jääme

väike austusega
A/S Vennad Tofer

Lisa: 1 tekk.